

ROMÂNIA
CONSILIUL CONCURENTEI

Piața Pieșei Libere nr.1, Sector 1, București, Cod poștal: 013701 • Tel: (021) 316 1196, (021) 318 1159 • Fax: (021) 318 4938
E-mail: office@consiliulconcurentei.ro • Web: www.competition.ro ; www.consiliulconcurentei.ro

Domnului Președinte Valeriu Ștefan ZGONEA
CAMERA DEPUTAȚILOR

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
Calea 13 Septembrie 2-4 sector 5 București
Tel: 021 414 1111 / 021 316 0300

ROMÂNIA
CONSILIUL CONCURENTEI
REGISTRATURA GENERALĂ
Nr. Inregistrare 3810
20 16 Luna 03 Ziua 15

Subiect: opinia Consiliului Concurenței cu privire la **Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 51/2006 privind serviciile comunitare de utilități publice, republicată (Pl-x 674/2015)**

Stimate domnule Președinte Valeriu Ștefan ZGONEA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 473 CP / 18.03.2016

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 11324/8
16 Luna 03 Ziua 18

Departamentul pentru Relația cu Parlamentul a transmis Consiliului Concurenței *Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.51/2006 privind serviciile comunitare de utilități publice, republicată*, forma adoptată de Senat, prin adresa înregistrată în cadrul autorității naționale de concurență cu nr. RG/12840/22.10.2015.

În urma analizei proiectului de lege, autoritatea națională de concurență a identificat o serie de probleme care pot afecta concurența și a transmis punctul său de vedere cu nr. RG/12840/18.11.2015. Consiliul Concurenței precizează că opinia sa a fost transmisă Comisiei pentru Industrii și Servicii și Comisiei pentru Administrație Publică și Amenajarea Teritoriului din cadrul Camerei Deputaților, prin adresa înregistrată la autoritatea națională de concurență cu nr. RG/15770/04.12.2015.

În prezent, acest proiect de lege se află în dezbaterile Comisiei pentru Industrii și Servicii și a Comisiei pentru Administrație Publică și Amenajarea Teritoriului, pentru aprobarea raportului comun. În cadrul dezbaterilor care au avut loc în ședința preliminară a Comisiei pentru Industrii și Servicii au fost adoptate unele amendamente, față de forma adoptată de Senat.

În urma discuțiilor din cadrul Comisiei pentru Administrație Publică și Amenajarea Teritoriului din data de 22.12.2015, s-a agreat că autoritatea națională de concurență va colabora cu Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) în vederea armonizării poziției celor două instituții.

Între reprezentanții ANRSC și cei ai Consiliului Concurenței au avut loc mai multe întâlniri, atât la nivelul conducerii celor două instituții, cât și la nivelul experților. De asemenea, la sediul autorității naționale de concurență a avut loc la data de 26 ianuarie o consultare publică, la care au participat, pe lângă reprezentanții celor două instituții amintite și cei ai Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerului Dialogului Social, Ministerului Fondurilor Europene, Autorității Metropolitane de Transport București, Institutului de Politici

Parlamentul României
CAMERA DEPUTAȚILOR
BIROUL PERMANENT
Nr. 476 din 21.03.2016

Publice, Agenției Naționale de Integritate, ai operatorilor de servicii publice și ai asociațiilor operatorilor.

În data de 09.02.2016 a avut loc, la sediul Consiliului Concurenței, o întâlnire cu reprezentanții Ministerului Fondurilor Europene, prin care s-au clarificat anumite aspecte legate de atribuirea directă a serviciilor de utilități publice către operatorii regionali de apă care au accesat fonduri europene, precum și către operatorii de energie termică care furnizează aceste servicii în sistem centralizat.

I. În urma întâlnirii de la sediul Consiliului Concurenței, din data de 26.02.2016, și a negocierilor purtate cu ANRSC cu această ocazie, **au rămas în divergență câteva probleme**, autoritatea națională de concurență solicitând modificarea proiectului de lege astfel:

1. Problema precalificării ca SIEG a serviciilor de utilități publice

Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 1 alin. (1), după cum urmează:

„Art.1.- (1¹) Prezenta lege stabilește cadrul juridic și instituțional unitar, obiectivele, competențele, atribuțiile și instrumentele specifice necesare înființării, organizării, gestionării, finanțării, furnizării/prestării, monitorizării și controlului furnizării/prestării serviciilor comunitare de utilități publice.

(1²) Serviciile comunitare de utilități publice pot fi definite ca SIEG, de către autoritățile locale/Asociațiile de Dezvoltare Intercomunitară, doar dacă acestea au organizat cel puțin o consultare publică în urma căreia a rezultat faptul că nu există întreprinderi care își desfășoară activitatea în condiții normale de piață, care să presteze/ar putea presta respectivul serviciu satisfăcător, în aceleași condiții, cum ar fi prețul, calitatea, continuitatea și accesul la serviciul respectiv, considerate necesare de autoritatea locală/ADI.

(1³) Pentru a demonstra acest lucru, autoritatea locală/ADI trebuie mai întâi să identifice nevoile și preferințele cetățenilor, în funcție de diferitele contexte geografice, sociale și culturale, progresele tehnologice și ale pieței, pentru a stabili clar și detaliat caracteristicile serviciului respectiv, în special condițiile în care consideră necesar să fie furnizat acesta și grupul-țintă vizat, respectiv obligațiile care vor fi atașate acestuia.

(1⁴) a) În cadrul consultării publice, autoritatea locală/ADI trebuie să specifice în mod clar, detaliat, toate activitățile și caracteristicile pe care le consideră necesare pentru prestarea respectivului serviciu de utilități publice.

b) În cazul în care nu există operatori care furnizează/sunt dispuși să furnizeze serviciul în condițiile identificate ca necesare de autoritatea publică locală/asociația de dezvoltare intercomunitară, respectivul serviciu poate fi definit ca SIEG, iar obligațiile aferente ca obligații pentru prestarea acestuia.

(1⁵) a) Definirea unui serviciu de utilități publice ca SIEG se face prin actul prin care autoritatea locală/ADI încredințează prestarea respectivului serviciu unei/unor întreprinderi.

b) În cadrul actului de încredințare, misiunea de SIEG trebuie să fie definită suficient de precis/detaliat pentru a nu exista niciun dubiu legat de faptul că o anumită activitate desfășurată de operator ar trebui sau nu să fie inclusă în aceasta.

c) De asemenea, actul de încredințare trebuie să acorde clar unei/unor întreprinderi prestarea aceluși serviciu și să includă toate prevederile din *Comunicarea Comisiei Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2012/C 8/03)*.

d) În cazul în care un serviciu de utilități publice a fost definit ca SIEG, acesta nu poate fi încredințat unei întreprinderi în dificultate, în conformitate cu definiția întreprinderii în dificultate din *Linii directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor non-financiare aflate în dificultate*, publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* nr. C 249/2014.

Motivație: respectarea para. 48 din *Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor Uniunii Europene în materie de ajutor de stat în cazul compensației acordate pentru prestarea unor servicii de interes economic general*¹, para. 13 din *Comunicarea Comisiei Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public*, a punctului 11 din Ghidul CE privind SIEG, precum și jurisprudența relevantă CE (Decizia CEJ Case T-289/03 BUPA v Commission, Cazul T-157/01 Danske Busvognmaend V Comisie etc).

2. Instituirea procedurii de licitație ca modalitate principală de delegare a gestiunii unui serviciu de utilități publice

Consiliul Concurenței solicită ca art. 28 alin. (2)¹ să se modifice și să aibă următorul cuprins:

„(2)¹ Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu scop serviciile de utilități publice, în baza mandatului primit, pot încredința unui operator de drept privat gestiunea serviciilor de utilități publice sau a uneia sau mai multor activități din sfera acestor servicii, prin atribuirea directă a contractului de delegare a gestiunii, numai în cazurile prevăzute la alin. 2², cu respectarea următoarelor condiții cumulative ce trebuie îndeplinite atât la data atribuirii contractului de delegare a gestiunii, cât și pe toată durata acestui contract:

a) unitățile administrativ-teritoriale membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară cu scop serviciile de utilități publice, în calitate de acționari/asociați ai operatorului regional, prin intermediul asociației, sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială, în calitate de acționar/asociat unic al operatorului, prin intermediul adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, exercită un control direct și o influență dominantă asupra deciziilor strategice și/sau semnificative ale operatorului regional/operatorului în legătură cu serviciul furnizat/prestat, similar celui pe care îl exercită asupra structurilor proprii în cazul gestiunii directe. Astfel, capitalul social al operatorului regional, respectiv al operatorului, este deținut în totalitate de unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv de unitatea administrativ-teritorială, participarea capitalului privat la capitalul social al operatorului regional/operatorului fiind interzisă. De asemenea, operatorul regional, respectiv operatorul, nu pot avea o orientare spre piață și o marjă de autonomie decizională care ar periclita controlul exercitat de unitățile administrativ-teritoriale membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară cu scop serviciile de utilități publice, în calitate de acționari/asociați ai operatorului regional, prin intermediul asociației, sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială, în calitate de acționar/asociat unic al operatorului;

b) operatorul regional, respectiv operatorul, după caz, desfășoară exclusiv activități din sfera furnizării/prestării serviciilor de utilități publice destinate satisfacerii nevoilor de interes public general ale utilizatorilor de pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv a unității administrativ-teritoriale care i-a încredințat gestiunea serviciului;

¹ Publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* nr. C8/11.1.2012.

c) autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, sau după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară transferă atribuțiile de reglementare către ANRSC ori către entități independente față de operatorul regional, respectiv operatorul căruia i s-a atribuit direct contractul de delegare a gestiunii.

De asemenea solicităm **introducerea alin. 2²** cu următorul cuprins:

„(2²) Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, sau după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu scop serviciile de utilități publice, în baza mandatului primit, pot încredința operatorului de drept privat prevăzut la alin. (2¹) gestiunea serviciilor de utilități publice sau a uneia sau mai multor activități din sfera acestor servicii prin atribuirea directă a contractului de delegare a gestiunii numai cu avizul prealabil al ANRSC, respectiv al Consiliului Concurenței, în următoarele cazuri:

- a) în cazul în care autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, sau după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu scop serviciile de utilități publice, în baza mandatului primit, au epuizat toate mijloacele prin care ar fi putut delega prestarea serviciului de utilitate publică prin proceduri concurențiale, existând totodată riscul ca, în urma eșuării procedurii concurențiale, să apară probleme ce pun în pericol siguranța și sănătatea populației;
- b) în cazul contractelor de valoare sub 30.000 de euro;
- c) în cazul serviciilor de utilități publice prevăzute la articolul 1 alineatul (2), literele a) și d). În cazul serviciilor de apă-canal, serviciul poate fi încredințat direct doar operatorilor regionali, în cazul localităților care nu sunt deservite de aceștia deja, dacă autoritatea locală elaborează un studiu în urma căruia reiese că, prin aderarea la un operator regional existent, se va asigura un tarif mai mic pentru populație decât în cazul licitării serviciului sau al asigurării acestuia prin intermediul propriului operator in house.

În această situație, tarifele trebuie să fie avizate de autoritatea de reglementare, pe baza unei analize comparative cu costurile și veniturile unei întreprinderi bine administrate sau a unor standarde de cost, pentru a se asigura faptul că operatorul regional nu va beneficia de niciun avantaj;

- d) în cazul serviciilor de transport de călători care intră în aria de acoperire a Regulamentului 1370/2007, în condițiile menționate în acest regulament.

Alineatul (2²) devine (2³).

Motivație: Instituirea procedurii de licitație ca modalitate principală de delegare a gestiunii unui serviciu de utilități publice, respectiv obligarea UAT/ADI de a proceda pro-concurențial, respectiv de a așeza serviciile comunitare de utilități publice din aria lor de competență pe principiile economiei de piață, în beneficiul colectivităților locale pe care le reprezintă.

3. Durata contractului prin care se delegă gestiunea serviciilor de utilități publice să fie stabilită astfel încât să nu fie limitată libera concurență mai mult decât este necesar pentru garantarea recuperării costurilor asociate investiției.

Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 32² – (1) Durata contractelor de delegare a gestiunii și a hotărârilor de dare în administrare este limitată la 5 ani. Pentru contractele de delegare a gestiunii a căror durată estimată este mai mare de 5 ani, aceasta se stabilește în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu

modificările și completările ulterioare și nu va depăși durata maximă necesară recuperării investițiilor prevăzute în sarcina operatorului/operatorului regional prin contractul de delegare.

Motivație: Consiliul Concurenței consideră că și atribuirea directă trebuie să fie limitată în timp, neputând fi acceptată închiderea unei piețe pe o perioadă nedeterminată. Conform regulilor europene privitoare la SIEG durata maximă de atribuire este de 10 ani, putând fi prelungită doar în cazuri justificate de efectuarea unor investiții semnificative necesare pentru desfășurarea serviciului, iar investițiile sunt efectuate din sursele proprii ale operatorilor, fără a implica ajutor de stat.

4. Consiliul Concurenței solicită introducerea unei perioade de tranziție (de maxim 3 ani) în care toate serviciile de utilități publice care au fost deja atribuite direct, în baza actualei Legi 51/2006, să fie armonizate cu legislația comunitară în domeniul ajutorului de stat, iar autoritățile locale să respecte noua procedură descrisă mai sus, începând de la demonstrarea faptului că respectivul serviciu mai poate fi definit în continuare ca SIEG și până la etapa încredințării acestuia. O excepție de la aplicarea celor prezentate mai sus o constituie serviciul de utilități publice de alimentare cu apă și canalizare, care a fost deja încredințat către operatorii regionali.

Motivație: multe dintre serviciile de utilități publice considerate SIEG (apă și canalizare, termoficare) nu respectă toate condițiile din legislația de ajutor de stat și actele de atribuire ar trebui armonizate cu legislația comunitară.

5. Consiliul Concurenței consideră că este necesară menținerea în sfera de aplicare a Legii nr. 51/2006, respectiv în sfera de acțiune a ANRSC, a acelor servicii de administrare a domeniului public și privat al UAT care au caracteristici similare serviciilor comunitare de utilități publice (servicii de administrare a spațiilor verzi și a celor de agrement, administrarea cimitirelor, a parcurilor etc.)

Consiliul Concurenței solicită ca unele activități din domeniul administrării domeniului public și privat al statului să rămână în sfera serviciilor de utilități publice. Astfel, **solicităm să nu se abroge art. 1 alin. 2 lit. g și să se modifice OG nr. 71/2002 în sensul arătat mai sus.**

Motivație: unele servicii de administrare a domeniului public și privat al statului sunt servicii de utilități publice, având aceeași natură cu celelalte servicii. Ele trebuie să rămână reglementate și să fie coordonate de o autoritate de reglementare. Prin urmare, este necesară uniformizarea reglementării modului de funcționare a piețelor aferente acestora cu cel corespunzător celorlalte piețe ale serviciilor de utilități publice.

6. Întărirea rolului ANRSC

Consiliul Concurenței consideră că este necesar să se mențină, respectiv să se dezvolte, atribuțiile ANRSC privind:

- a) elaborarea metodologiilor de calcul pentru stabilirea, ajustarea sau modificarea prețurilor și tarifelor;
- b) stabilirea costurilor și veniturilor necesare la calculul compensației acordate pentru prestarea unui SIEG;
- c) controlul și monitorizarea tarifelor;
- d) supravegherea și monitorizarea desfășurării procedurilor pentru delegarea gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice, respectiv a controlului întreprinderilor care

doresc să participe la licitații, în vederea stabilirii capacității acestora de a fi operatori de servicii de utilități publice;

- e) elaborarea regulamentelor-cadru, a caietelor de sarcini-cadru și a contractelor-cadru de furnizare/prestare pentru serviciile de utilități publice;
- f) monitorizarea acțiunilor întreprinse de UAT/ADI cu privire la furnizarea serviciilor de utilități publice, respectiv elaborarea și adoptarea criteriilor și indicatorilor de performanță care să permită monitorizarea, compararea și evaluarea modului de furnizare/prestare a serviciilor de utilități publice.

Consiliul Concurenței solicită ca art. 8 alin. (3) lit. k) să se modifice și să aibă următorul cuprins:

„ k) aprobarea stabilirii, ajustării sau modificării prețurilor și tarifelor, după caz, în condițiile legii speciale, cu respectarea normelor metodologice/procedurilor elaborate și aprobate de autoritățile de reglementare competente, cu avizul prealabil al autorităților de reglementare centrale competente (ANRSC, ARR, ANRE)”.

Motivație: autoritățile de reglementare trebuie să îndeplinească un rol activ de reglementare, inclusiv în ceea ce privește controlul tarifelor. Acest control are ca scop reducerea decalajelor semnificative în ceea ce privește tariful serviciilor de utilități publice practicate.

Consiliul Concurenței solicită completarea atribuțiilor ANRSC, respectiv completarea art. 20, cu următorul text:

„- monitorizează indicatorii de benchmarking ai operatorilor și creează, pentru fiecare serviciu de utilități publice în parte, un sistem de costuri aferent unei întreprinderi bine manageriate sau standarde de cost, la care să se raporteze celelalte întreprinderi din domeniu.

- avizează, în cazul acelor servicii de utilități publice care nu au fost atribuite ca urmare a unei proceduri de licitație publică, deschisă și necondiționată:

- a) faptul că nivelul compensației necesare operatorului a fost determinat pe baza unei analize a costurilor și veniturilor pe care o întreprindere bine manageriată le-ar fi suportat pentru executarea obligațiilor respective sau a unor standarde de cost (în cazul acelor servicii care pot fi definite ca SIEG și pentru care autoritatea locală/ADI invocă eliminarea incidenței cu regulile de ajutor de stat prin respectarea criteriului 4 Altmark)”
 - b) costurile și veniturile pe care se bazează calculul compensației acordate pentru prestarea unui SIEG, în cazul serviciilor care pot fi definite ca SIEG și sunt subiect al regulilor de ajutor de stat,
 - c) costurile și veniturile care stau la baza analizei prin care autoritatea locală/ADI justifică faptul că operatorul nu primește niciun avantaj, iar încredințarea directă nu reprezintă ajutor de stat, în cazul acelor servicii de utilități publice care nu sunt definite ca SIEG,
- monitorizează tarifele la care sunt prestate serviciile de utilități publice”.

Motivație: Completarea art. 20 este necesară pentru a asigura conformitatea cu prevederile *para. 23 din Comunicarea Comisiei Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public.*

În cazul încredințării directe, indiferent dacă serviciul este sau nu SIEG, ajutorul de stat poate consta în faptul că operatorul obține un avantaj economic prin înregistrarea de costuri sau venituri mai mari decât o întreprindere bine administrată.

Deși tarifele (cele reglementate, deoarece există și servicii de utilități care nu au tarif reglementat) se calculează conform metodologiei, acestea se bazează pe costurile furnizate de operator, fără a se verifica dacă acestea sunt sau nu crescute în mod artificial. În plus, este

necesar să se și monitorizeze respectarea tarifelor, pentru cazurile în care acestea sunt majorate pe parcurs.

Consiliul Concurenței solicită să se modifice art. 20 alin. (1), lit. e) astfel: „e) avizează/aprobă stabilirea, ajustarea sau modificarea prețurilor și tarifelor pentru serviciile de utilități publice”

Motivație: ANRSC trebuie să avizeze toate prețurile și tarifele, indiferent de tipul de serviciu public. Legea 51/2006 trebuie să prevadă această obligație, care este necesar să fie reluată în legile speciale.

Consiliul Concurenței solicită introducerea a trei noi alineate la art. 29, astfel:

(13) Autoritățile de reglementare prevăzute la art. 2 litera b) au obligația de a monitoriza indicatorii de benchmarking ai operatorilor și de a realiza, pentru fiecare serviciu de utilități publice în parte, un sistem de costuri aferent unei întreprinderi bine manageriate sau standarde de cost, la care să se raporteze celelalte întreprinderi din domeniu.

(14) În cazul acelor servicii de utilități publice care nu au fost atribuite ca urmare a unei proceduri de licitație publică, deschisă și necondiționată, autoritățile de reglementare avizează:

a) faptul că nivelul compensației necesare operatorului a fost determinat pe baza unei analize a costurilor pe care o întreprindere tipică, bine manageriată și dotată corespunzător pentru a putea satisface exigențele de serviciu public, le-ar fi suportat pentru executarea obligațiilor respective, ținând cont de veniturile rezultate din această activitate (în cazul acelor servicii care pot fi definite ca SIEG și pentru care autoritatea locală/ADI invocă eliminarea incidenței cu regulile de ajutor de stat prin respectarea criteriului 4 Altmark)”

b) Costurile și veniturile pe care se bazează calculul valorii compensației acordate pentru prestarea unui SIEG, în cazul serviciilor care pot fi definite ca SIEG și sunt subiect al regulilor de ajutor de stat,

c) Costurile și veniturile care stau la baza analizei prin care autoritatea locală/ADI justifică faptul că operatorul nu primește niciun avantaj, iar încredințarea directă nu reprezintă ajutor de stat, în cazul acelor servicii de utilități publice care nu sunt definite ca SIEG.

(15) Autoritățile de reglementare monitorizează tarifele la care sunt prestate serviciile de utilități publice”.

Motivație: aceeași ca la atribuțiile ANRSC de la art. 20.

II. Suplimentar cerințelor pentru care nu s-a ajuns la un acord cu ANRSC, Consiliul Concurenței solicită modificarea altor câtorva articole din proiectul de lege, care au directă legătură cu activitatea autorității naționale de concurență și cu aplicarea Legii nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/2014, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

7. Reglementarea strictă a cazurilor în care este posibilă prelungirea contractului de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice.

Consiliul Concurenței solicită completarea art. 32² alin. (3) cu următorul text: “Prelungirea duratei contractului de delegare a gestiunii, precum și orice altă modificare a acestuia, se realizează în condițiile prevăzute de legislația aplicabilă fiecărui tip de contract, respectiv a

contractului de achiziție publică de servicii sau a contractului de concesiune de servicii, după caz.

Prelungirea duratei contractului de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice se poate realiza numai în unul din următoarele cazuri:

- a) contestarea rezultatului procedurii concurențiale de delegare a gestiunii serviciului de utilități publice, numai până la finalizarea procedurilor prevăzute de OUG nr. 34/2006, respectiv a procedurilor judiciare. În cazul reluării procedurii concurențiale de delegare a gestiunii serviciului de utilități publice, prelungirea duratei contractului de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice se poate realiza numai până la finalizarea noii proceduri concurențiale de delegare a gestiunii serviciului de utilități publice. În oricare din cazuri, prelungirea duratei contractului de delegare a gestiunii serviciilor comunitare de utilități publice se poate realiza numai cu acordul operatorului serviciului de utilități publice;
- b) Numai pentru investițiile noi, care îndeplinesc în mod cumulativ următoarele condiții:
 1. investițiile sunt necesare și specifice activităților incluse în sfera serviciului de utilități publice încredințat;
 2. investițiile nu puteau fi prevăzute la momentul încheierii contractului de delegare a gestiunii serviciului de utilități publice, fiind impuse de modificarea legislației naționale sau europene din domeniul respectiv;
 3. investițiile nu pot fi amortizate în termenul rămas până la expirarea contractului de delegare a gestiunii serviciului public decât printr-o creștere excesivă a tarifelor serviciului de utilități publice respectiv;
 4. nivelul investițiilor permite menținerea nivelului tarifelor prevăzute în contractul de delegare a gestiunii serviciului public, eventual modificate și ajustate potrivit dispozițiilor acestei legi, fără a fi necesară organizarea unei noi proceduri concurențiale de delegare a gestiunii serviciului de utilități publice”

Motivație: Consiliul Concurenței a semnalat autorității de reglementare prelungirea succesivă și nejustificată a contractelor de delegare a serviciilor de utilități publice, fără existența unor investiții care sunt necesare și care trebuie să se efectueze de către operator, investiții impuse de către UAT și care nu pot fi amortizate până la sfârșitul perioadei de contract fără creșterea prețurilor și tarifelor peste un nivel suportabil utilizatorilor.

8. Este necesară eficientizarea economică a organizării și furnizării serviciilor de utilități publice.

Consiliul Concurenței consideră necesară modificarea art. 1 alin. (4), după cum urmează:

„(4) Serviciile de utilități publice fac obiectul unor obligații specifice de serviciu public în scopul asigurării unui nivel ridicat al calității, siguranței și accesibilității, egalității de tratament și promovării accesului tuturor utilizatorilor care solicită serviciul universal și a drepturilor utilizatorilor și au următoarele particularități:

....

i) sunt organizate pe principii economice și de eficiență și în condiții care să le permită să-și îndeplinească obligațiile specifice;

Motivație: așa cum am menționat anterior, nu orice serviciu de utilități poate fi definit ca SIEG. Prin urmare au fost eliminate referirile la obligațiile și misiunea unui serviciu public.

9. Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 2 lit. ș) și ț) după cum urmează:

ș) compensația pentru prestarea unui SIEG – orice formă de sprijin acordat de autoritatea națională, regională, locală sau ADI pentru costurile suplimentare impuse unei întreprinderi, prin încredințarea obligației de a presta un SIEG. Compensația poate consta în acordarea unor drepturi speciale sau exclusive întreprinderii, compensații financiare sau alte măsuri de sprijin. Valoarea compensației nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru a se acoperi costurile nete aferente îndeplinirii obligațiilor de SIEG, inclusiv un profit rezonabil, calculate conform prevederilor *Comunicării Comisiei Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2012/C 8/03)*. Stabilirea metodei de calcul și a costurilor și veniturilor folosite la calculul compensației trebuie să se bazeze pe expertiza autorităților de reglementare din domeniu.

ț) obligații de serviciu public - orice cerință specifică stabilită de către autoritatea administrației publice locale/asociația de dezvoltare intercomunitară în cadrul actului de încredințare a unui SIEG unei/unor întreprinderi, pentru a asigura furnizarea/prestarea serviciului de utilitate publică în condițiile necesare pentru a răspunde nevoilor și preferințelor cetățenilor, pe care un operator, dacă ar ține seama de propriile sale interese comerciale, nu și le-ar asuma sau nu și le-ar asuma în aceeași măsură sau în aceleași condiții fără a fi remunerat corespunzător;

Motivație: prevederile pachetului de Comunicări ale CE privind ajutorul de stat acordat sub forma compensației pentru prestarea unui SIEG și jurisprudența comunitară stabilesc faptul că nu orice beneficiu primit de la o autoritate publică poate fi considerat compensație deoarece ar putea să vizeze activități care nu sunt necesare pentru prestarea SIEG sau ar putea să conducă la supracompensarea întreprinderii, ceea ce reprezintă ajutor de stat incompatibil.

10. Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 5 alin. (2), prin completarea lit. a) cu următoarea prevedere: “dacă terenurile sunt afectate de execuția lucrărilor, entitățile care efectuează lucrările au obligația de a repune în starea inițială respectivul teren proprietate publică sau privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale”.

Motivație: astfel se evită acordarea unor avantaje din surse de stat, în favoarea celor care efectuează lucrările și se asigură faptul că nu va fi necesară cheltuirea de bani publici pentru repunerea în stare inițială a terenurilor afectate.

11. Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 7 alin. (1), după cum urmează:

„Art.7.- (1) Organizarea și funcționarea serviciilor de utilități publice trebuie să asigure îndeplinirea următoarelor exigențe/cerințe fundamentale, și anume:

...

- b) continuitate din punct de vedere calitativ și cantitativ;
- c) adaptabilitate la cerințele utilizatorilor;
- d) accesibilitate egală și nediscriminatorie la serviciul public;”

Motivație: așa cum am precizat anterior, nu toate serviciile de utilități publice pot fi definite ca serviciu public (SIEG)

12. Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 8 lit. a) cu următoarea formulare: „elaborarea și aprobarea studiilor de oportunitate în vederea alegerii modalității de gestiune a serviciilor de utilități publice, respectiv darea în administrare sau, după caz, punerea la dispoziție a sistemelor de utilități publice destinate furnizării/prestării acestora”.

Motivație: alegerea modalității de gestiune a serviciilor de utilități publice trebuie să fie rezultatul unei analize economice în acest sens.

13. Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 8 alin. (3) lit. g), după cum urmează:

“În cazul în care, prin contractul încheiat între autoritatea publică locală și operatorul sistemelor de infrastructură, operatorul este cel care are obligația de a dezvolta/reabilita/moderniza sistemele existente, contractarea sau garantarea unor împrumuturi de către autoritatea administrației publice locale, în favoarea operatorului, poate implica elemente de ajutor de stat.”

Motivație: contractarea sau garantarea de către autoritatea publică a unor împrumuturi, în favoarea operatorului, poate implica elemente de ajutor de stat în cazul în care acestea nu sunt acordate în condiții de piață.

14. Consiliul Concurenței solicită ca art. 2, lit. o), p) și r) să se modifice și să aibă următorul cuprins:

„o) stabilirea prețurilor și tarifelor - operațiunea de stabilire a structurii și nivelurilor prețurilor și tarifelor, după caz, pentru serviciile de utilități publice, pe baza procedurii de analiză a calculației prețurilor și tarifelor, elaborată și aprobată de autoritățile de reglementare competente;

p) ajustarea prețurilor și tarifelor - operațiunea de corelare a nivelului prețurilor și tarifelor stabilite anterior cu evoluția generală a prețurilor și tarifelor din economie, pe baza procedurii de analiză a nivelului prețurilor și tarifelor existente, elaborată și aprobată de autoritățile de reglementare competente;

r) modificarea prețurilor și tarifelor - operațiunea de corelare a nivelului prețurilor și tarifelor stabilite anterior, aplicabilă în situațiile în care intervin schimbări în structura costurilor care conduc la recalcularea prețurilor și tarifelor, pe baza procedurii de analiză a structurii și nivelului prețurilor și tarifelor existente, elaborată și aprobată de autoritățile de reglementare competente;”

Motivație: autoritățile de reglementare trebuie să îndeplinească un rol activ de reglementare, inclusiv în ceea ce privește controlul tarifelor, nu doar în analiza acestora.

15. Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 9 alin. 1 lit. a) prin eliminarea sintagmei “de serviciu public”.

Motivație: așa cum am menționat anterior, conform legislației comunitare, nu toate serviciile de utilități publice pot fi considerate serviciu public (SIEG)

16. Consiliul Concurenței solicită să nu se abroge art. 9 alin. (2) lit. a) și să se modifice litera d), astfel:

„d) să aprobe stabilirea, ajustarea sau, după caz, modificarea prețurilor și tarifelor serviciilor de utilități publice propuse de operatori, în baza metodologiilor elaborate de autoritățile de reglementare și a avizului dat de acestea”.

Motivație: autoritățile de reglementare trebuie să îndeplinească un rol activ de reglementare, inclusiv în ceea ce privește controlul tarifelor, nu doar în analiza acestora.

17. Consiliul Concurenței solicită să nu se abroge art. 9 alin. (4), cu textul:

„Autoritățile administrației publice locale au următoarele obligații față de operatorii furnizori/prestatori ai serviciilor de utilități publice:

- a) să asigure un tratament egal pentru toți operatorii, indiferent de forma de proprietate, de țara de origine, de organizarea acestora și de modul de gestiune adoptat;
- b) să asigure un mediu de afaceri concurențial, transparent și loial;
- c) să respecte angajamentele asumate față de operator prin hotărârea de dare în administrare a serviciului, respectiv prin clauzele contractuale stabilite prin contractul de delegare a gestiunii serviciului;
- d) să asigure resursele necesare finanțării infrastructurii tehnico-edilitare aferente serviciilor, corespunzător clauzelor contractuale;
- e) să păstreze, în condițiile legii, confidențialitatea datelor și informațiilor economico-financiare privind activitatea operatorilor, altele decât cele de interes public”.

Motivație: menținerea în legislația sectorială a obligațiilor respective are ca scop asigurarea unui tratament egal și echitabil față de toți operatorii, respectiv o acțiune coerentă și predictibilă a UAT/ADI față de operatori.

18. Consiliul Concurenței solicită să nu se abroge art. 16 alin. (2), cu textul:

„Calității de președinte și, respectiv, de vicepreședinte al A.N.R.S.C. le sunt aplicabile incompatibilitățile specifice funcțiilor de secretar de stat și, respectiv, de subsecretar de stat. Aceste calități sunt, de asemenea, incompatibile cu exercitarea, direct sau prin persoane interpuse, a activităților de comerț, precum și participarea la administrarea sau la conducerea unor operatori”.

Motivație: persoanele din conducerea ANRSC trebuie să aibă independența economică și profesională necesare pentru a reglementa serviciile de utilități publice. Administrarea, conducerea sau participarea în acționariatul unor operatori de servicii publice trebuie interzise, pentru a nu exista incompatibilități ce ar putea conduce la favorizarea unor operatori și discriminarea altora.

19. Consiliul Concurenței solicită să nu se abroge art. 20 alin. (1) lit. j și n. Consiliul Concurenței consideră foarte util pentru piața serviciilor de utilități publice ca ANRSC să elaboreze și să adopte criterii și indicatori de performanță care să permită monitorizarea, compararea și evaluarea modului de furnizare/prestare a serviciilor.

Motivație: Consiliul Concurenței consideră că este necesară supravegherea licitațiilor de către ANRSC pentru prevenirea unor probleme care ar putea apare cu această ocazie.

20. Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 20 alin. (1) lit. o), care va avea următorul cuprins:

„o) sesizează Consiliul Concurenței ori de câte ori constată nerespectarea reglementărilor cu privire la concurență și a celor din domeniul ajutorului de stat”.

Motivație: În calitate de autoritate de reglementare, ANRSC poate avea acces facil la informații care pot reprezenta indicii de încălcare a Legii concurenței sau a reglementărilor din domeniul ajutorului de stat.

21. Consiliul Concurenței solicită menținerea art. 20 alin. (1), lit. p) cu textul: „propune autorităților administrației publice locale și Consiliului Concurenței măsuri pentru restrângerea ariilor în care se manifestă condiții de monopol, precum și pentru prevenirea abuzului de poziție dominantă pe piață, în vederea limitării efectelor caracterului de monopol al serviciilor”.

Motivație: În calitate de autoritate de reglementare, ANRSC poate avea acces facil la informații care pot conduce la propuneri de măsuri de funcționare a piețelor pe principii concurențiale.

22. Consiliul Concurenței solicită ca art. 22 alin. (1) să se modifice și să aibă următorul cuprins:

„Art. 22. - (1) Autoritățile administrației publice locale sunt libere să hotărască asupra modalității de gestiune a serviciilor de utilități publice aflate sub responsabilitatea lor, cu respectarea articolului 28 alineatul (2¹). Acestea au posibilitatea de a gestiona, în mod direct, serviciile de utilități publice, în baza unei hotărâri de dare în administrare, sau de a încredința gestiunea acestora, respectiv toate ori numai o parte din competențele și responsabilitățile proprii privind furnizarea/prestarea unui serviciu de utilitate publică ori a uneia sau mai multor activități din sfera respectivului serviciu de utilitate publică, în baza unui contract denumit în continuare contract de delegare a gestiunii.”

Motivație: Modificarea art. 22 alin. (1) aduce clarificări privind cele două opțiuni ale autorităților administrației publice locale și face trimitere la condițiile în care se poate realiza atribuirea directă.

23. Consiliul Concurenței solicită menținerea art. 22 alin. 4 și 5, care să fie renumerotate ca fiind 6 și 7, cu textul actual al legii:

“(4) Desfășurarea activităților specifice oricărui serviciu de utilități publice, indiferent de forma de gestiune aleasă, se realizează pe baza unui regulament al serviciului și a unui caiet de sarcini, elaborate și aprobate de autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu regulamentul-cadru și cu caietul de sarcini-cadru ale serviciului. În cazul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, regulamentul serviciului și caietul de sarcini se elaborează în cadrul asociației, se supun avizării autorităților administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale membre, în condițiile mandatului prevăzut la art. 10 alin. (5), și se aprobă de adunarea generală a asociației.

(5) Se interzic orice înțelegeri sau acorduri de asociere și orice practici concertate dintre operatori, indiferent de modul de organizare, forma de proprietate sau modalitatea de gestiune adoptată, care conduc la accentuarea caracterului de monopol al serviciilor de utilități publice, la restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței pe piața serviciilor de utilități publice”.

Motivație: Consiliul Concurenței consideră că, pentru schimbarea modalității de gestiune, este necesar să se elaboreze un nou studiu de oportunitate. De asemenea, autoritățile administrației publice locale trebuie să-și păstreze toate prerogativele și răspunderea privind adoptarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciilor, respectiv a programelor de dezvoltare a sistemelor de utilități publice.

24. Consiliul Concurenței solicită completarea art. 24 cu următorul alineat:

(3) Indiferent de modalitatea de gestiune, în cazul în care un operator primește în administrare/ îi sunt puse la dispoziție elemente de infrastructură, bunuri sau echipamente proprietate a autorității publice sau a ADI, este necesar ca:

a) operatorul să plătească o redevență stabilită la o valoare cel puțin proporțională cu valoarea infrastructurii/bunurilor/echipamentelor date în administrare sau puse la dispoziție și durata de utilizare a acestora, sau

b) la stabilirea compensației, să fie luată în calcul inclusiv valoarea redevenței, stabilită la un nivel care trebuie să fie cel puțin proporțional cu valoarea infrastructurii și durata de utilizare a acesteia.

Motivație: scutirea de la plata redevenței sau plata unei redevențe mai mici poate implica ajutor de stat, conform Deciziei CEJ în cazul Leipzig-Halle. În cazul în care serviciul respectiv nu poate fi definit ca SIEG, o astfel de scutire poate reprezenta ajutor de stat incompatibil.

25. Consiliul Concurenței solicită completarea art. 43 cu alin. (2¹) :

(2¹) În cazul utilizatorilor care nu doresc să încheie contracte pentru serviciile de utilități publice sau care nu achită prețurile/tarifele stabilite în baza unor contracte încheiate cu operatorii pentru furnizarea acestor servicii, operatorii nu pot solicita recuperarea acestora de la autoritatea publică/ADI, prin alocatii bugetare.

Motivație: În conformitate cu prevederile legale, utilizatorii rău platnici, care au încheiate contracte cu operatorii pot fi acționați în instanță pentru recuperarea debitelor. Dacă autoritatea publică ar plăti aceste debite, măsura poate implica ajutor de stat, atât pentru operator, cât și pentru rău platnicul, întreprindere.

26. Consiliul Concurenței solicită să nu se abroge articolul 32, alineatele (1) și (2), cu textul:

“(1) În cazul gestiunii delegate, autoritățile administrației publice locale păstrează, în conformitate cu competențele ce le revin, potrivit legii, prerogativele și răspunderile privind adoptarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciilor, respectiv a programelor de dezvoltare a sistemelor de utilități publice, precum și obligația de a urmări, de a controla și de a supraveghea modul în care se realizează serviciile de utilități publice, respectiv:

a) modul de respectare și de îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate de operatori, inclusiv în relația cu utilizatorii;

b) calitatea serviciilor furnizate/prestate;

c) indicatorii de performanță ai serviciilor furnizate/prestate;

d) modul de administrare, exploatare, conservare și menținere în funcțiune, dezvoltare sau modernizare a sistemelor de utilități publice;

e) modul de formare, stabilire, modificare și ajustare a prețurilor și tarifelor pentru serviciile de utilități publice.

(2) În vederea încheierii contractelor de delegare a gestiunii, autoritățile administrației publice locale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice vor asigura elaborarea și vor aproba, în termen de 6 luni de la luarea deciziei privind delegarea gestiunii serviciilor ori de la primirea unei propuneri formulate de un investitor interesat, un studiu de oportunitate pentru fundamentarea și stabilirea soluțiilor optime de delegare a gestiunii serviciilor, precum și documentația de atribuire a contractului de delegare a gestiunii”.

Motivație: Consiliul Concurenței consideră că, pentru schimbarea modalității de gestiune, este necesar să se elaboreze un nou studiu de oportunitate. De asemenea, autoritățile administrației publice locale trebuie să-și păstreze toate prerogativele și răspunderea privind adoptarea politicilor și strategiilor de dezvoltare a serviciilor, respectiv a programelor de dezvoltare a sistemelor de utilități publice..

27. Consiliul Concurenței solicită menținerea art. 49 alin 3, cu textul:

„În cazul atribuirii directe a contractului de delegare a gestiunii serviciilor de utilități publice, obținerea licenței este condiție suspensivă pentru executarea contractului de delegare a gestiunii. Furnizorul/Prestatorul are obligația de a solicita și de a obține eliberarea licenței în termen de 3 luni de la data semnării contractului de delegare a gestiunii. În caz contrar, contractul de delegare a gestiunii este nul de drept, iar delegarea ulterioară a gestiunii acestor servicii se poate face numai cu respectarea prevederilor art. 29 alin. (8)”.

Motivație: toți operatorii de servicii de utilități publice trebuie să fie licențiați de către ANRSC, inclusiv în cazul atribuirii directe, pentru a nu exista posibilitatea ca operatori neconformi standardelor de calitate și siguranță să opereze pe piață.

28. Consiliul Concurenței solicită modificarea art. 52 alin. (1) și (2), după cum urmează:

“Art. 52 (1) Măsurile de natura ajutorului de stat nu pot fi acordate decât după avizarea acestora de către Consiliul Concurenței, cu respectarea procedurii naționale prevăzută în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii Concurenței nr. 21/1996, aprobată și modificată prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare, precum și a procedurilor comunitare din domeniul ajutorului de stat.

(2) Serviciile de utilități publice vor putea fi atribuite direct doar după obținerea avizului Consiliului Concurenței cu privire la respectarea prevederilor specifice din domeniul concurenței și al ajutorului de stat. În acest scop, autoritatea de concurență se va baza pe avizarea, de către autoritatea de reglementare competentă, a costurilor și veniturilor aferente prestării serviciului respectiv, sau a comparației cu o întreprindere bine administrată. În aplicarea acestui articol, Consiliul Concurenței va emite un Regulament privind conformitatea cu aplicarea regulilor de concurență și ajutor de stat a încredințării serviciilor de utilități publice fără licitație publică.”

Motivație: În cazul încredințării directe, avizul Consiliului Concurenței trebuie solicitat înainte de a se adopta orice măsură de natura ajutorului de stat, în conformitate cu procedurile comunitare din domeniul ajutorului de stat și ale OUG nr. 77/2014.

29. Consiliul Concurenței solicită ca art. 21 alin. (5) să se modifice și să aibă următorul cuprins:

„Acordarea atestatelor prevăzute la alin. (1) lit. (c) se face de către A.N.R.S.C. Din comisiile de acordare a licențelor pot face parte, cu rol consultativ, și specialiști desemnați de asociațiile profesionale cu reprezentativitate la nivel național din sectorul serviciilor de utilități publice.”

Motivație: se reduce influența asociațiilor profesionale - organizații private - cu privire la intrările/ieșirile de pe piață. ANRSC fiind autoritatea de reglementare centrală, se prezumă că acțiunea acesteia privind atestarea întreprinderilor este una obiectivă, neutră din punct de vedere concurențial.

În final, Consiliul Concurenței își exprimă încrederea că membrii Comisiei pentru Administrație Publică și Amenajarea Teritoriului din cadrul Camerei Deputaților, Parlamentul României, vor considera intervenția autorității naționale de concurență ca venind în întâmpinarea necesității de asigurare a unui cadru legal echitabil și pro-concurențial în domeniul serviciilor comunitare de utilități publice.

Cu deosebită considerație,

Bogdan M. CHIRITOIU

Președinte

